

AP

«شرق» در گفت‌وگو با دیاکوحسینی ابهام و سردرگمی اروپا و آمریکا در قبال ایران را بررسی می‌کند

مذاکره به وقت واشنگتن یا تهران؟!

عبدالرحمن فتح‌اللهی؛ اخیرا مباحثی در فضای رسانه‌ای دال بر انعطاف اروپا و فشار قاره سبز بر واشنگتن در جهت مذاکره با تهران مطرح شده است که شاید قربانی با اقتضانات دیپلماتیک و فضای بن‌بست کنونی نداشته باشد. در همین زمینه وال‌استریت ژورنال از تمایل اروپا برای در پیش گرفتن مسیر دیپلماسی می‌گوید و در گزارشی نوشته که «کشورهای اروپایی که از پیشرفت ایران در غنی‌سازی اورانیوم در سطح بالا نگران شده‌اند، دولت بایدن را برای احیای مسیر دیپلماتیک با تهران تحت فشار قرار می‌دهند که امیدوارند به جلوگیری از بحران هسته‌ای احتمالی کمک کند». به موازاتش شبکه بلومبرگ با استاد به گزارشی از مدیرکل آژانس انرژی اتمی مدعی شده است که نظارت بر برنامه هسته‌ای ایران در سال گذشته میلادی کاهش ۱۰ درصدی داشته است. این موضوع می‌تواند بر دامنه نگرانی‌های اروپا و تمایل بیشتر به مذاکرات هسته‌ای بیفزاید. با این حال گزاره‌های متعددی وجود دارد که اروپا نمی‌تواند در مسیر فشار به واشنگتن برای ازسرگیری مذاکرات هسته‌ای با تهران گام بردارد، مگر با هدف ترسیم گفت‌وگوهای جدید و رسیدن به توافق جدید. از یک سو موضوع تلاش به کشور اروپایی عضو برجام برای ایزنی با اعضای شورای امنیت در جهت بررسی گزینه فعال کردن مکانیسم ماشه و مهم‌تر از آن همکاری‌های تهران - مسکو که به شکل مستقیم با امنیت قاره سبز در ارتباط است، دو نکته‌ای است که می‌تواند خلاف ادعای وال‌استریت ژورنال را برساند. در کنار آن چالش‌های دیپلماتیک تهران و قاره سبز بر سر موضوعات حقوق بشری و نیز اقدام اخیر ایران در آزادکردن دو تبعه اروپایی اتفاقا گزاره انعطاف و عقب‌نشینی بیشتر را به ذهن متبادر می‌کند. اکنون تهران نگران آن است که در نشست فصلی پیش‌رو برونده فعالیت‌های هسته‌ای‌اش دوباره به میز شورای امنیت ارجاع داده شود. در همین زمینه حسین امیرعبداللهیان در گفت‌وگویی اذعان کرد: «ما در آستانه نشست آژانس هستیم و خیلی شفاف‌ای آقای گروسی گفتیم که برای ما قابل درک است که اگر برخی طرف‌های خارجی مذاخله نکنند، ایران و آژانس می‌توانند همکاری خوب و اطمینان‌بخشی را رقم بزنند». وزیر امور خارجه کشور با اشاره به گفت‌وگوی خود با جوزپ بورل تأکید کرد که «بعد از مدت‌ها و برای اولین بار بر اساس گزارش‌هایی که اتحادیه اروپا از آژانس دریافت کرده بود شاهد ابراز رضایت مسئول سیات خارجی اتحادیه اروپا بودیم». البته سکندار سیاست خارجی ایران معتقد است «این ابراز رضایت طرفینی است. ما نمی‌توانیم بگوییم که ما رضایت آژانس را جلب کرده‌ایم، اما آژانس در مسیر اتهاماتش باقی مانده است. آژانس هم واقعا گام‌های خوبی برداشت». امیرعبداللهیان این را هم اضافه کرد که «تبادل هیئت‌ها بدون اینکه رسانه‌ای و هیاهو شود میان ایران و آژانس جریان دارد». وزیر امور خارجه درباره تأثیر رضایت آژانس در روند گفت‌وگوهای احیایی برجام از گزارش‌های آژانس می‌گوید و اعتقاد دارد که «نوع گزارش و رفتار آژانس اگر به جمع‌بندی مثبت مانند الان منجر شود آثار مثبت خود را در گفت‌وگوها برای لغو تحریم‌ها به دنبال دارد». در آن سو گویا آژانس آن گونه که امیرعبداللهیان انتظار داشت چندان باب میل تهران رفتار نکرد و گزارش‌های مثبتی را در آستانه نشست فصلی شورای احکام ارائه ن داده است. در همین باره شبکه خبری بلومبرگ در گزارشی درباره کاهش بازرسی‌های هسته‌ای در ایران تصریح کرد که نظارت بر برنامه هسته‌ای ایران در سال گذشته پس از حذف دوربین‌ها و تجهیزات نظارتی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی توسط این کشور کاهش یافت و سبب شد تا نگرانی‌های بین‌المللی در مورد توانایی انجام بازرسی‌ها افزایش یابد. بلومبرگ با بیان اینکه داده‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نشان می‌دهد که تعداد بازرسی‌ها در سال ۲۰۲۲ پس از پایان دادن به ترتیبات نظارتی مشخص‌شده در توافق ایران با قدرت‌های جهانی، ۱۰ درصد کاهش یافته است. ادعا کرد که «را فائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، در سندی با دسترسی محدود که هفته گذشته در اختیار برخی دیپلمات‌ها قرار گرفت، نوشته است که بازرسان به‌طور جدی تحت تأثیر تصمیم ایران قرار گرفتند». شبکه بلومبرگ با اشاره به کاهش اجرای تعهدات هسته‌ای ایران پس از خروج آمریکا از برجام عنوان کرد که «گروسی در گزارش سالانه ۱۱۶ صفحه‌ای موسوم به اجرای پادمان‌ها همچنین نوشته است که ایران هنوز مسائل باقی‌مانده پادمان را شفاف‌سازی و حل نکرده است و درخصوص این موضوع کارهای مهم و قابل توجهی بیش‌رو می‌ما قرار دارد». این گزارش گروسی‌ی نشان از این دارد که با وجود نزدیک‌ترشدن مواضع تهران و آژانس، همچنان اختلافات پادمانی مانند شمشیر داموکلس بر سر این موضوع سنگینی می‌کند و این همکاری‌های جراج خاموش تضمینی برای عبور از بحران نیست.

- چرا اروپا باید نگران باشد؟**

آنچه محل بحث است، به دلایل نگرانی اروپا در قبال تهران و به تبعش تلاش برای بازگشت به گزینه دیپلماسی است. وال‌استریت ژورنال در تبیین نگرانی اروپا می‌نویسد: «پس از ۱۸ ماه مذاکره، گفت‌وگوها برای احیای توافق هسته‌ای از ماه اگوست شکست خورد؛ یعنی زمانی که تهران توافقی را رد کرد که تا حد زیادی مفاد توافق اولیه را احیا می‌کرد. به گفته آژانس، ایران اکنون در حال انباشت اورانیوم ۶۰درصدی با غنای بالااست. هم‌زمان مقامات اروپایی می‌گویند زمان برای رسیدگی دیپلماتیک به برنامه هسته‌ای ایران، رو به اتمام است. اما آنها نگران هستند که کاخ سفید این موضوع را به بعد از انتخابات ۲۰۲۴ موکول کرده باشد.»
به گفته این نشریه، اروپایی‌ها اذعان کرده‌اند که هرگونه تلاش جدیدی برای جلوگیری از پیشرفت‌های هسته‌ای ایران ممکن است نتواند تهران را از دستیابی به سلاح در نهایت بازدارد. وال‌استریت ژورنال به سیاست‌های آمریکا در قبال برنامه هسته‌ای ایران هم نگاه دارد و در ادامه گزارشش یادآور می‌شود که «احیای برجام از اهداف اصلی دولت بایدن و مقامات ارشد ایالات متحده بود و مقامات می‌گویند واشنگتن همچنان طرفدار یک راه‌حل دیپلماتیک برای چالش هسته‌ای ایران است، اما با نزدیک‌شدن به رقابت‌های ریاست‌جمهوری آمریکا، دیپلمات‌های اروپایی می‌گویند که پس از ماه‌ها بحث، ایالات متحده هیچ ابتکار جدیدی که بتواند منجر به گفت‌وگو نشود، ارائه نکرده است». مقامات آمریکا می‌گویند که ایده‌های مختلفی در حال بحث است. «برای کاخ سفید، گشایش وال‌استریت ژورنال در ادامه می‌نویسد: «برای کاخ سفید، گشایش

حمایت می‌کنند، اگرچه تابستان گذشته آنها خواستار تضمین‌های بیشتری برای ماندگاری توافق پس از دوره اول ریاست‌جمهوری بایدن شدند و احیای این توافق را به مختومه‌شدن تحقیقات آژانس در مورد مواد هسته‌ای اعلام‌نشده کشف‌شده در ایران مشروط کردند. در هفته‌های اخیر، ایران تا حدودی همکاری خود با آژانس را بهبود بخشیده است.»

البته در ادامه این گزارش ذکر شده که مقامات اسرائیلی مدت‌هاست که با توافق موقت به‌عنوان بدترین گزینه (پاداش دادن به ایران برای تبدیل‌شدن به یک کشور در آستانه سلاح هسته‌ای) مخالفت کرده‌اند. برخی از مقامات اسرائیلی هشدار داده‌اند که با توجه به پیشرفت برنامه ایران، اکنون تنها گزینه نظامی احتمالا می‌تواند ایران را از تولید سلاح هسته‌ای بازدارد. با وجود این وال‌استریت ژورنال به نقل از مقامات اروپایی می‌گوید که «بدون پیشنهاد یا ایده‌هایی به همراه تأییدیه واشنگتن، تعامل با ایران درباره هر نوع مصلحت‌ا‌ری درباره اینکه تهران ممکن است چه توافقی بخواهد و خطوط قرمز آن چیست، غیرممکن است.»

دولت بایدن مانند دولت‌های قبلی، بارها گفته است که به ایران اجازه تولید سلاح هسته‌ای را نخواهد داد. سالیوان هفته گذشته گفت که رئیس جمهور «اقداماتی را که برای پایبندی به این بیانیه لازم است، ازجمله با به رسمیت شناختن آزادی عمل اسرائیل، انجام خواهد داد». در همین حال فرانسه، بریتانیا و آلمان به دنبال زنده نگه‌داشتن مسیر دیپلماتیک با ایران هستند. در ماه مارس، مقامات ارشد اروپایی در اسلو با علی باقری‌کنی، مذاکره‌کننده ارشد هسته‌ای ایران، دیدار کردند. کشورهای اروپایی به طور علنی گفتند که این یک جلسه مذاکره نیست؛ اما افراد درگیر در این مذاکرات گفتند که درباره چگونگی رفع انسداد دیپلماسی هسته‌ای گفت‌وگو کرده‌اند.

کشورهای اروپایی همچنین به دنبال ایجاد یک بازدارندگی معتبر در برابر هرگونه اقدام ایران برای تولید مواد با درجه تسلیحات ۹۰ درصد هستند. ماه گذشته سه کشور اروپایی، ۱۰ عضو غیردائم شورای امنیت را گردهم آوردند و آنها را در جریان مکانیسم ماشه که امکان اعمال مجدد تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران را فراهم می‌کند، قرار دادند.

طرفین باید انتظارات خود را تغییر دهند؟

دراین‌میان فشارخ از آنجه در فضای رسانه‌ای درباره ابهام و سردرگمی در سیاست اروپا و آمریکا برای ازسرگیری مذاکرات هسته‌ای وجود دارد، با بد نظرگرفتن پارمترها و اقتضانات حوزه سیاست خارجی نمی‌توان این موضوع را نادیده گرفت که تداوم شرایط کنونی، نه برای تهران و نه برای غرب دیگر میسر نیست. از یک سو اروپا و آمریکا اکنون برنامه و سناریوی مشخصی برای مذاکرات هسته‌ای و احیای برجام ندارند و در کنار آن تهران هم به واسطه مشکلات اقتصادی و معیشتی در یک وضعیت نامناسب گرفتار است. به همین دلیل دیاکو حسینی در گفت‌وگو با «شرق» به بررسی دقیق‌تر این فضا پرداخته است. از نگاه او تنها راه‌حل موجود تغییر نگاه طرفین درباره مذاکرات است. مفسر حوزه سیاست خارجی به تفسیر چرایی فقدان یک برنامه منسجم مذاکراتی از سوی طرفین هم اشاره دارد.

جناب حسینی اکنون فضای سیاست خارجی در یک ابهام به سر می‌برد که طیفی قابل به مرگ برجام هستند و در مقابل عده‌ای هنوز به توافق سال ۲۰۱۵ چشم امید دارند. حضرت‌عالی دلیل این ابهام را ناشی از چه پارامترهایی می‌دانید؟ خود شما قائل به کدام‌یک از این دو حالت هستید؟

بگذارید از پاسخ به قسمت دوم سؤال شما شروع کنم. به باور من با توجه به واقعیت‌هایی که روی زمین وجود دارد، دیگر احیای برجام مطابق با روند مذاکراتی که در واپسین سال دولت حسن روحانی و در ادامه دولت رئیسی شکل گرفت، ممکن نیست. در مقابل اروپایی‌ها و به‌ویژه آمریکا هم در سایه داغ‌ترشدن تئور انتخابات ریاست‌جمهوری تمایلی به احیای برجام ندارند؛ چون این گزینه برای دولت بایدن بسیار هزینه‌بر خواهد بود. نه‌تنها در مناقشه دوحزبی بین‌دموکرات‌ها و جمهوری خواهان، بلکه حتی احیای برجام می‌تواند چالشی را در خود پنده دموکرات ایجاد کند. پس اگرچه اکنون ابهامی در میان اروپایی‌ها و آمریکا درباره فعالیت‌های هسته‌ای ایران وجود دارد، اما آن چیزی که قطعی است، آمریکا دیگر نمی‌تواند روی سناریوی احیای توافق سال ۲۰۱۵ حساب باز کند.

- چرا چنین باوری دارید؟**

چون حتی اگر توافق سال ۲۰۱۵ به شکل پیشین خود احیا شود که تا حد زیادی چنین چیزی روی نمی‌دهد، هیچ سبستی با آنچه دولت بایدن به‌عنوان توافق طولانی و قوی وعده داده بود، نخواهد داشت. اما نکته اینجاست که فعلا هیچ طرح جایگزین و در دستری برای مذاکرات وجود ندارد که بتواند هم تحریم‌های آمریکا را به نفع ایران لغو کند و هم نگرانی‌های غرب درباره فعالیت‌های هسته‌ای ایران را مرتفع کند و چون یک سناریوی جایگزین و راهکار عملی وجود ندارد و همه چیز در چند سناریوی احتمالی متعدد مطرح است، سبب شده هم آمریکا و هم اروپا در قبال آینده مذاکرات و همچنین موضوع برونده فعالیت‌های هسته‌ای ایران دچار نوعی ابهام و سردرگمی شوند؛ به همین دلیل فعلا برای مدیریت شرایط روی سیاست «نه توافق، نه بحران» پیش می‌روند.

- راه‌حل عینی و ملموس به نظر شما چیست؟**

ما اگر به دنبال راه‌حل جایگزین هستیم، به جای آنکه روی فرمت جداگانه در توافق تمرکز کنیم با سناریوهای الترناتیو را پیش بگیریم، باید انتظارات را در هر دو طرف ایران و همچنین اروپا و آمریکا تغییر بدهیم؛ یعنی باید نگاه نسبت به مذاکرات تغییر پیدا کند. به هر حال واقعیت این است که ادامه شرایط کنونی در میان‌مدت و بلندمدت بر هیچ‌کدام میسر نیست. پس برای جلوگیری از تصاعد تنش باید تهران، اروپایی‌ها و واشنگتن انتظارات خود را از مذاکره و توافق تغییر بدهند. اگر واقعا آمریکا به دنبال این است که برنامه هسته‌ای ایران را آن‌هم در شرایط فعلی به نقطه قبلی خود در سال ۲۰۱۵ بازگرداند و سیستم نظارتی و راستی‌آزمایی‌گسترده‌ای را بی بگیرد، به‌هیچ‌وجه امکان تحقق آن وجود ندارد. اگر در مقابل هم تهران این انتظار را دارد که آمریکا تمام تحریم‌ها را لغو کند و تضمینی

برای خارج‌نشدن مجدد از برجام بدهد، چنین تضمینی احتمالا وجود نخواهد داشت؛ یعنی هیچ دولتی در آمریکا نمی‌تواند این تضمین را به ایران بدهد که به توافق پایبند خواهد بود.

◆ ابهام اروپا در قبال ایران را چگونه می‌بینید؛ چون به همان اندازه که دولت بایدن سردرگم است، سه کشور اروپایی عضو برجام هم یک سیاست مشتت را دارند؛ از یک طرف با اعضای شورای امنیت بر سر فعال‌کردن مکانیسم ماشه ایزنی می‌کنند و در اجلاس ص ۷ بیانیه ضدایرانی مطرح می‌کنند و از سوی دیگر طبق برخی اخبار رسانه‌ای به دنبال فشار به دولت بایدن برای مذاکرات هستند. اروپا به دنبال چیست؟

اگر می‌بینید که اروپا هم مانند دولت باید دچار نوعی سردرگمی است، به دلیل فقدان همان راه‌حل و طرح جایگزین است. اکنون واقعا خود اروپایی‌ها هم مانند دولت باید نمی‌دانند در قبال موضوع فعالیت‌های هسته‌ای ایران چه راهی را در پیش بگیرند که هم از بازشدن یک حوزه درگیری جدید جلوگیری کند و هم‌زمان بتواند نگرانی‌های آنها را هم مرتفع کند. البته، من معتقدم اکنون نگرانی اصلی‌تر اروپایی‌ها در قبال ایران به همکاری با روسیه بازمی‌گردد که می‌تواند علاوه بر تحت‌الشعاع قرار دادن امنیت در مرزهای اروپا، توازن سیاسی و دیپلماتیک قاره سبز را هم تحت تأثیر قرار دهد. به همین دلیل تمرکز و محوریت تلاش‌های دیپلماتیک اروپا روی ایجاد شکاف بین تهران و مسکو خواهد بود و بعد از آن به موضوع هسته‌ای ایران خواهند پرداخت. اگر فشاری به تهران شکل بگیرد، بیشتر برای گرفتن این تضمین است که همکاری خود را با روسیه کاهش دهد. از طرف دیگر اروپا به دنبال گرفتن این تضمین است که تصاعد تنش تهران - واشنگتن و همچنین موضوع برونده فعالیت‌های هسته‌ای به یک سرفصل جدید نامنی بدل نشود. پس بعید می‌دانم که اروپا بخواهد در این مقطع نسخه برای مدیریت تهران دست به فعال‌کردن مکانیسم ماشه بزند؛ چون نه‌تنها جبهه تازه‌ای از تنش را برای اروپا ایجاد می‌کند، بلکه مشوقی برای نزدیکی هرچه بیشتر تهران به مسکو خواهد بود.

◆ شما هم قائل به نبود زمینه برای احیای توافق سال ۲۰۱۵ هستید و هم در مقابل اعتقادی به توافق جدید با هدف تحمیل محدودیت‌های هسته‌ای در کنار موضوع نظامی، دفاعی، موشکی و منطقه‌ای دارید؛ چون به نظر می‌رسد که واشنگتن درصدد ترسیم چنین توافقی است.

از اساس و حتی قبل از مذاکرات برجام، گزینه ایدئال آمریکایی‌ها یک توافق جامع در همه حوزه‌های هسته‌ای، دفاعی، موشکی و منطقه‌ای بوده است. در دوره ترامپ این تا جایی جلو رفت که آمریکا از برجام خارج شد، به این امید که بتواند یک برجام جامع‌تر را به ایران تحمیل کند. در دولت بایدن هم این نگاه وجود دارد؛ اما به نظر من در مقطع زمانی کنونی برجام جدید با این اقتضانات یک خیال‌پردازی محض است.

- چرا؟**

به خاطر اینکه فضای بین‌المللی برای حصول چنین توافقی مهیا نیست. اگر می‌بینیم که مذاکرات ایران و ۵+۱ به نتیجه رسید، به دلیل فضای همکاری جهانی در آن مقطع بود. اکنون دیگر چنین توافقی همکاری وجود ندارد. یک شکاف عمیق بین مسکو و یکن و واشنگتن و اروپا شکل گرفته است.

◆ توافق موقت را تا چه اندازه جدی می‌دانید؟ البته در همین توافق موقت هم دو جریان فکری وجود دارد که برخی از توافق کم در برابر کم می‌گویند و برخی توافق موقت موفق را توافق بیشتر در برابر بیشتر می‌دانند.

به نظر من توافق موقت با تمرکز روی توافق کم در برابر کم ناشی از این برداشت است که دیگر امکان رسیدن به نقطه ایدئال وجود ندارد و توافق موقت مبنی بر توافق بیشتر در برابر بیشتر همان نقطه ایدئال است؛ ولی من به جای توافق موقت در هر دو حالت کمتر در برابر کمتر یا بیشتر در برابر بیشتر، اعتقاد دارم باید طرفین نگاه جدی‌تری داشته باشند. توافق تغییر دهنده. تهران این مسئله را جدی ببیند که در یک دیبای واقعی و آثارشیک ریزت می‌کند. دنیایی که کشورهای ابرقدرت با توان و قدرت اقتصادی و تجاری احتمالی می‌توانند از تعهدات بین‌المللی شانه خالی کنند و درعین‌حال سیستم پلیسی و نظارتی بین‌المللی هم وجود ندارد که بتواند این کشورها را به دلیل نقض عهد تنبیه یا وادار به پرداخت خسارت کند. ایران باید یک سیاست هوشمند، معطف و عمل‌گرایانه را در دستور کار قرار دهد. ما باید این تصور غلط را کنار بگذاریم که می‌توان با آمریکا به توافقی رسید که همه انتظارات، ایدئال‌ها و خواسته‌های تمام و کمال ما را محقق کند. در مقابل آمریکا هم باید بی‌ذبرد که دیگر نمی‌تواند با وجود سابقه خود یک توافق را به ایران تحمیل کند که تمام ابعاد اختلافی دو کشور را در بر بگیرد. پس اگر انتظارات در همین سقف کنونی باقی بماند، طبیعتا به هیچ توافقی منجر نخواهد شد؛ نه توافق سال ۲۰۱۵ و نه توافق راه‌حل باشد و نه هیچ توافق دیگری در دستور کار خواهد بود. تکرار می‌کنم که باید طرفین نگاه خود را نسبت به اصل «مذاکره» و موضوع «توافق» تغییر دهند.

◆ گویا ایران مدتی است این تغییر نگاه را در موضوع مذاکره و توافق پیش برده است. آزادی زندانیان دوتابعیتی، همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در نصب مجدد دوربین‌های نظارتی، اعلام مکرر آمادگی برای ازسرگیری مذاکرات و جمع‌بندی گفت‌وگوهای هسته‌ای و حتی احیای روابط با ریاض دال بر این است که بر اساس اعلام همیشگی آماده ازسرگیری دوباره مذاکرات است؟

من این تصور را ندارم که مشکلات اقتصادی رفتار تهران را تغییر داده است. البته در همین راستا من منکر مشکلات اقتصادی، معیشتی و اجتماعی کشور نیستم؛ اما اگر اروپا و آمریکا چنین تصوری دارند که می‌توانند با فشار به بحران‌های اقتصادی امتیازات خود را از تهران بگیرند، یک سوءمחاسبه است؛ چراکه اساسا عقب‌نشینی و انعطاف تهران به واسطه بحران‌های داخلی آغاز سلسله امتیازدهی به غرب خواهد بود که منافع ملی را تحت تأثیر قرار می‌هد. هرچند من هم از برخی اقدامات صورت‌گرفته استقبال می‌کنم، ولی این اقدامات لزوماً به معنای عقب‌نشینی و امتیازدهی به ایران به واسطه مسائل داخلی نیست.

دسته از چنگنده‌های پیشرفته سوخو– ۳۵ را تحویل بگیرد. آخرین باری که این نیرو چنگنده‌های پیشرفته از کلاس مشابهِ را دریافت کرد در اواسط دهه ۱۹۷۰ بود که هوایپماي چنگنده گروم۱ف–۱۴ ای تاکمت وارد ایران شد.

پیش‌تر نیز شه‌ریار حیدری، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی در

مخبر: آن‌طور که «ایران پرس» سوخو– ۳۵ در دریافت می‌گوید، قبل‌تر هم وب‌سایت انگلیسی‌زبان خبرگزاری ایرنا در مطلبی اختصاصی مدعی شده بود نیروی هوایی ارتش در هفته‌های پیش‌رو اولین دسته از چنگنده‌های سوخو– ۳۵ را دریافت خواهد کرد. نیروی هوایی ایران قرار است در هفته‌های آینده اولین